

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií
Hodnocení diplomové práce – posudek konzultantky

Název práce: Vzdělávání romských dětí v České republice

Autorka: Andrea Zarzycká

Konzultant: Ing. Bohumila Čabanová, PhD.

Aktuálnost tématu

Vzdělání a vzdělávání romských dětí je velmi aktuálním problémem, je častou součástí mediálního i politického diskurzu, ale i odborných diskuzí a výzkumných aktivit. Autorka se zabývá širšími souvislostmi tohoto jevu, spravedlností, rovným přístupem ke vzdělání i sociokulturní podmíněností úspěšnosti aktivit státu a neziskového sektoru v této oblasti. V neposlední řadě uvádí příklady dobré praxe integrace romských dětí do vzdělávacího systému a to jak ve vybraných zemích EU, tak v ČR.

Cíle práce a jejich naplnění

Cílem práce je podle autorky...*“s využitím teoretického konceptu sociálního vyloučení a na základě analýzy zhodnotit současný stav ve vzdělávání romských dětí v České republice, identifikovat problematrické oblasti, porovnat situaci ve vzdělávání romských dětí s jinými evropskými státy a následně navrhnout další možnosti, které by mohly vést ke zlepšení tohoto stavu “* (str.13). Takto stanovený cíl práce byl naplněn na solidní úrovni. Otázky, které si autorka na počátku práce položila, byly v práci uspokojivě zodpovězeny (některé přímo v rámci doporučení, některé implicitně)

Metodologie

Metody zpracování a práce se zdroji informací jsou popsány na str. 13 a 14 a odpovídají vytyčeným cílům. V úvodní části pracuje autorka se stromem problémů, který jí pomáhá zjistit příčiny a důsledky zkoumaného jevu a jejich souvislosti. V metodologické části je dále uvedena metoda polostrukturovaných rozhovorů prováděných v rámci výzkumu, kterého se autorka zúčastnila v rámci své odborné praxe. Není zcela zřejmé, zda autorka tyto rozhovory sama prováděla, nebo využila jejich výsledků jako součásti závěrů výzkumu (v tom případě by se jednalo spíše o sekundární analýzu). Další metodou je analýza událostí, která je použita v přiblížení vývoje snahy integrovat romskou komunitu do majoritní společnosti po roce 1989.

Obsah práce

Diplomová práce je logicky členěna do devíti částí. Po úvodní formulaci problému a jeho vizualizaci pomocí stromu problému následuje formulace cílů a výzkumných otázek.

Jako teoretická východiska slouží autorce především koncept sociálního vyloučení a koncept spravedlnosti a rovného přístupu ke vzdělávání.

Čtvrtou část věnuje autorka analýze současné situace a je v ní obsaženo shrnutí právního rámce (česká legislativa i mezinárodní smlouvy). Jednotlivé zákony jsou zde pouze přehledně uvedeny, bez hlubší analýzy jejich dopadu na zkoumanou oblast, (není zde například zmíněno zrušení zvláštních škol, o jehož dopadu se dozvídáme v dalších částech práce. Součástí kapitoly je dále hodnocení přístupu státu k integraci Romů, což je již zmiňovaná analýza událostí v etapách odpovídajících zhruba volebním obdobím jednotlivých vlád po roce 1989.

Další subkapitola se jmenuje Institucionální a politický rámec romské integrace, ale autorka se zabývá jen aktivitami vlády a neziskového sektoru, což je škoda, protože ve hře jsou

rozhodně i další instituce, například kraje a obce, ať již jako zřizovatelé vzdělávacích zařízení nebo partneři neziskového sektoru.

Poslední subkapitola Romové a vzdělávací systém v ČR by obsahem patřila spíše do následující páté kapitoly. Celá 4. kapitola by mohla být lépe strukturovaná.

V páté části se autorka zabývá faktory ovlivňujícími vzdělávání romských dětí a je to svým obsahem velmi důležitá část práce. Hodnotí jednotlivé faktory, jejich příčiny a důsledky. To spolu s další částí práce věnované postavení Romů v evropské unii a příkladům dobré praxe z vybraných evropských států a ČR umožňuje autorce formulovat závěrečná doporučení.

Formální úprava práce

Text po formální stránce vyhovuje formátu diplomové práce. Je psán kultivovaným jazykem, bez zjevných jazykových prohřešků. Odkazy a citace jsou vyznačeny v textu, text je doplněn tabulkami a grafy. Seznam použité literatury a zdrojů je součástí práce, je poměrně bohatý a svědčí o snaze autorky porozumět zvolenému tématu.

Celkové hodnocení práce:

Diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ odborného textu. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

V Praze, 16.6.2009

Bohumila Čabanová
vedoucí práce